

Svatodušní zamyšlení bratra patriarchy nad Žalmem 133

Sestry a bratři,
zdravím vás v čase Letnic – slavení seslání Ducha svatého. Jedním z důležitých úkolů Ducha svatého je spojovat lidi, utvářet a sjednocovat společenství.

Duch svatý utváří a obnovuje společenství církve. Spojil rozptýlené učedníky Ježíše Krista, kteří se znovu setkali a shromáždili na jednom místě (Sk 2,1). Společenství církve bylo od počátku tvořeno lidmi z mnoha národů, jak čteme v knize Skutky apoštolů ve 2. kapitole. Přesto mezi nimi vládne porozumění a jednota v Duchu svatém. O prvních křesťanech čteme, že byli jedné mysli (Sk 4,32), že se svorně modlili (Sk 1,14) a pobývali svorně v chrámu (Sk 2,46).

O společenství se hovoří také v Žalmu 133: „Jaké dobro, jaké blaho tam, kde bratři bydlí svorně.“ Není zde výslovně zmiňován Duch Boží, Duch svatý. Ale jsou zde obrazy jako pomazání olejem a vláha shůry. To jsou obrazy Ducha svatého. O Božím Duchu se dá hovořit totiž pouze v obrazech, symbolech a znameních. Tak se o něm v Bibli mluví jako o snášejší se holubici (Mk 1,10), o jasně zářícím plamenu (Sk 2,3; 1 Te 5,19) či jako o větru, který vane, kam chce (Sk 2,2; J 3,8).

Jedním z obrazů Ducha svatého je také olej, pomazání olejem. Pomazání olejem se užívá při náboženských obřadech. Ve Starém zákoně se dovídáme o pomazání krále Davida, se kterým byl Duch Hospodinův (1 Sa 16,13). Olejem byli pomazáni kněží, kteří nastupovali do svého úřadu (Nu 3,3). Pomazání Árona bylo výrazem jeho posvěcení a oddělení pro službu Bohu (Lv 8,12). Ale v Novém zákoně se stávají všichni věřící kněžími, neboť jsou posvěceni Duchem svatým při křtu a biřmování (2 Te 2,13; 2 K 1,21-22).

Druhým obrazem je „vláha shůry“ – rosa, která zavlažuje vyprahlou suchou zemi. Na pozadí je situace v biblické zemi, kdy do suchých míst přináší vítr vanoucí od moře vláhu. Na pohoří Hermón dopadá rosa nejvíce. Rosa padá neslyšitelně, nenápadně, skrytě a ráno se třpytí ve vycházejícím slunci. Rosa umožňuje růst plodů a požehnání pro krajinu. Vláha shůry zobrazuje působení Ducha. Často je to nenápadné skryté působení, a přesto je takové zavlažení důležité a nezbytné pro náš duchovní život a náš vnitřní růst. Proto zpíváme a prosíme ve známé svatodušní písni: „Zavlaž duše vyprahlé“ (Zpěvník CČSH č. 261, 7. sloka).

V Žalmu 133 je řečeno: „Jaké dobro, jaké blaho.“ V hebrejském znění začíná žalm otázkou ve smyslu: „Co přináší dobro a blaho? Jinými slovy: „Co nám přináší štěstí a blaženost? Co je pro nás příjemné, milé? A co nám přináší radost?“ Dobro a blaho může přinášet například

manželství – blízkost milovaného člověka. Zážitek dobra přináší hudba, která nás přenesení do sféry krásy a harmonie. Dobrý pocit přináší dokončená práce nebo naše zájmy, kterým se věnujeme ve volných chvílích. Procházka jarní čerstvě zelenou a kvetoucí přírodou nebo práce na zahradě nás také naplňují dobrým pocitem. Každý z nás si můžeme na tuto otázku odpovědět. Dobro a blaho si přejeme navzájem k narozeninám a různým příležitostem. Ve svém životě hledáme dobro a blaho, toužíme po něm, ale mnohdy jej nenacházíme. Lidé také hledají dobro a blaho tam, kde ho najít nemohou. Skutečné dobro dává jen Bůh (Ž 125,4). Jen v jeho blízkosti a přítomnosti je dokonalé blaho (Ž 16,11).

V Žalmu 133 je dána na tuto otázku ještě jedna důležitá odpověď. Dobro a blaho je „tam, kde bratři bydlí svorně“. Dobro přináší společenství. Je zde užít výraz „svornost“. V Bibli kralické je slovo „jednomyslnost“. Učedníci po seslání Ducha svatého zakoušeli jednotu, svorně se modlili, svorně pobývali v chrámu. Byli „jedné mysli a jednoho srdce“ (Sk 4,32).

Právě svatodušní svátky nám připomínají, co je a co má být církev nejen na počátku, ale v každé době. Církev je společenstvím sester a bratří. Církev je tam, kde bratři a sestry žijí svorně. Chrám, kostel, sbor je místem pro setkávání všech lidí tak různých, a přesto si blízkých.

Nelze dojít jednoty pomocí slov ani jen lidským úsilím. Lidským úsilím o jednotu vzniká babylónská věž, která zůstane nedokončena, nebo se budují mocné říše, které se nakonec rozpadnou. Ale v Duchu svatém je to možné. Duch svatý utváří církev, utváří společenství, které umožňuje zakoušet dobro a blaho. Ať Duch utváří takové společenství mezi křesťany, v naší církvi i v našich náboženských obcích.

Duchu svatý, přes naši rozdílnost ved' nás k jednotě, přes naše mnohá nedorozumění k porozumění a přes naše neshody ke svornosti. Amen.

Tomáš Butta
bratr patriarcha

Květen L. P. 2024